

רע"י

מסורת הש"ס

(א) [צ"ק נג, צ] צ"ל צמה
יעצ"ך, (ג) [לעיל כב,]
(ד) [ישעיה ל, ה] צרכות
לב, (ו) צ"ל לרבנן,

תורה אור השלם

1. וַיִּחַפְּרָה הַלְבֵנָה וּבֹשֶׁה
הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ יִי צְבָאוֹת
בָּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנִגְדַּ
זַקְנֵיו כְּבוֹד:

יִשְׁעִיהוּ כֹד כִּג
2. מִפֶּר מַחֲשָׁבוֹת
עָרוּמִים וְלֹא תַעֲשֶׂינָה
יָדֵיהֶם תּוֹשִׁיָה:

אִיּוֹב הָיָה יָבִין
 3. אִישׁ בִּי יָדָר נָדָר לַיהוָה
 או הִשָּׁבַע שִׁבְעָה לְאַסֹּר
 אֶסֶר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל
 דְּבָרוֹ בְּכָל הַיָּצֵא מִפִּיו
 יַעֲשֶׂה; בַּמִּדְבָּר לֹא

הגהות הב"ח

(א) "וְיָרֵם דָּ"ס וְשָׂרְקִי וכו'
אֵלֶם אֶחָד שֶׁנֶּדֶר כִּל"ל
וּמִיָּת מֵהֶס נִמְחָק:
(ב) דָּ"ס לִמְנִי וְכו' וְהָאֵ
וּסְפֵרָה הִבִּי מִשְׁמַע
יִצְחָק: (א) דָּ"ס וְכו' אִמְרַת
וְכו' בִּישָׁא הָעֵד "וְאִחֵךְ
וְכו' וְכו' וְכו' יִדְעוּ וכו'
כְּלוּמַר מֵאֵי נִשְׁאֵל עַל
הָרִאשׁוֹן קֹדֶמֶת קִטְמָה
(ב) מִשְׁמַע אֵל עַל חֶבֶם:
(ג) דָּ"ס וְכו' אִמְרַת שֶׁנֶּשֶׁל
וְכו' לִרְבֵּעַן עַל מִירוֹתוֹ
מִצִּי שְׂאִיל בִּישָׁא כִּל"ל
וְכוּדָא:

גליון הש"ס

גמ' מאן חבים. כעין זה
חולין דף קיב ע"א:

פירוש הרא"ש

[illegible]

היה **ששקיהו** **טינא**. טח פניו צטיט כדי שלא יכיריהו רב חסדא כאליו היה אדם אחד ^(ה) מהם שנדר שלא ישא אשה כדי שימיר לו דאפשר אליו היה מכירו לא היה מתיר לו: **מאן חכים למיעבד כי האי מילנא**. שדקדק בך שהשיאו אשה קודם שישאל על נדרו כדי שיחול הנדר

ועליו קודם שאלה דקסבר כרבי נתן
לדאמר לא יפר הואיל ולא חל הנדר
דכרבי נתן דיינא הוא ונחית לעומקא
דדיינא^א : **הכי נמי פליגי בשאלה.**
שאלן נשאלין לחכם עד שיהא הנדר
שחל עליו : **דכתיב וחסרה הלכנה.**
(ג) והא וחסרה דמשמע אימתי הוי
הפרה בזמן שחל בנה^ב בנה היינו
נדר. רבי נתן לטעמיה לדאמר^ג הנודר
לכחילו בנה בנה והמקיימו כו' והיינו
שחל בנה חל בנין הנדר. ע"א
מסיפיה דקרא וחסרה הלכנה ובושה
החמה דכתיב^ד והיה אור הלכנה
לחור החמה ואור החמה יהיה
שבעתים וגו' דבההיא שעתא חפרה
גהורא דהלכנה דעד השתא כי מלך
ה' נצאות על ישראל ולא קודם
שימלך וה"ה גבי נדר מבי חל עליה
הוא דמיפר ולא קודם שיחול : **דכתיב**
מפר מחשבות ערומים. דמשמע
מפר אפילו מחשבה צעלמא אף ע"פ
שאל חל הנדר דעין : **אבל** בזריזא
שנרץ שאלה לחכם דכרי הכל אינו
מתיר אלא^ה חל הנדר דכתיב לא
יחל דבר דמשמע כל זמן שאין
שם מעשה בזוי אלא דיבור צעלמא
שעדיין לא חל הנדר לא יחל החכם
והאי דדרישין מנייה^ו הוא אינו מוחל
אבל לאחרים מוחל^ז כל בזמן שחל
הנדר לאמר : **לויא מחשבותיה.**

לרוב פפי דאילו בשאלה דברי הכל
 אינו [מתיר] עד שיחול הנדר: **קונם שאיני נהנה לפלוני ולכל מי
 ששאל עליו.** כלומר אם אשאל עליו לשום חכם להמיר לי יהא
 ועלי קונם מה שאני נהנה לאותו חכם: **ואי אמרת.** דנשאלין לחכם
 עד שלא חל הנדר אי בעי למישאל על המודר ברישא מיישיל אי בעי
 מיתשאל על חכם ברישא: **א**י מאי נשאל דקאמר קטמא דנשמעא על
 ועל החכם או על מודר: **ב** **לימא מסייע ליה.** מהבא קונם שאני
 נהנה לפלוני דחל עליה נדר לאלתר והריני נויר לכשאשאל לחכם עליו:
ג **נשאל על נדרו.** שאל עליו ואח"כ נשאל נמי על מורו שלא חל עד שישאל
 ועליו: **ד** **ואי אמרת נשאל.** לחכם נמי אע"פ שלא חל הנדר ובי היכי
 דפליגי בהפרה פליגי בשאלה וצדיק הוא דלרבנן ^(א) חל מיריותו: **ה** **שאל**
בברישא. דליחל לחכם לישראל על מיריותו תחילה ואחר כך על נדרו:
 ליימרא

בזהפורה פליגי נמי בשאלה: דכתיב לא יחל דברו. למימרא דלא הוי ביה מ' שפלא חל הנגיף עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנגיף על כרחיך אש שמירה הרינו נזירה לכשאתגרש ונתגרשה דיפר על כרחיך שפירקין בעינן אס ארצח אס לא ארצח כרגנן שייכא וכדמצינא עלה דההיא היילכתא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה היילכתא וכדמצינא לעיל וליכא למדחי כל הני ראיית משום הא דקלסיה שפלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשתמלתא דנדרה לפיה אלא ועל פי אצ"ר דכיון שהיא מנעטעת אס לא תעשה לפיה פירקין פריקין אלו מפר אלא אס חל הנדר והיינו דלמרינן בריש פירקין

החכם ישאל עליו ומשמע אבל קודם שנשאל לרשון לא מהניח שאלה על דבר החכם: מי ידע חי קבא וחי ברתא. מי יוכל לידע מלשון הברייתא אם

וְאֵלֹוּ נִדְרִים פָּרַק אֶחָד עֶשֶׂר נִדְרִים

ר"ז

٢٠

סד א ב מיי פ"ו מהל' שבועות הל' יד [טז]
ופי"ב מהל' נדרים הל"ב
סמג לאוין רמב טוש"ע
יו"ד קי רכח סעי' ז וסי'
רלד סעי' ט:
סה ג ד מיי פ"ו מהל' שבועות שס סמג
לאוין רמא טוש"ע יו"ד קי'
רכט סעי' ט:

תוספות

והשריקה מינה. פי' טומו
בטעט שלא היט
מן העולם. איז יא לפרע
שרקן כדי שלא ידעו
רז חסדל שאיז מצינע
על מה שלא קיין דער
באן העולם ב'י' שלא היט
והול הנדר: ה"ג בשאולה.
קדמבר קדמבר חרני נתי
רדבתי וחזרתי להנחמה.
פינעס ה"ד עליושר וי
ידעתי לפרע ליני טמע
היט מהכא והנחל ליני טמע
בעלנחל נקויה ה"ה
והפצה בניהם ציין האקס
הנחל הוה נתקויה כליו
נתי טמע וטמע נתי טמע
וטמע מפרעל מנקוס
עליו אקסור לאון הר"ר
שאליו וליט מנקוס גרס
וטעויה דרתי נתי טמע
הנחל והפר דרתי אקס
עליו דמעמל לאחר שיחול
עליו הנדר יפירט וטמע
נדרט מוסל דנתי מוס
הנחל גרומוס טמע
מחשבה קודם שיחול
האקסור יפר וגו' וי
לאחר ה"ה אקסור דליט
ה"ה מיונה בעלנחל טמע
מחשבה קודם שיחול וי
הנחל ויני מליט פרוק דר

והקטנים עינא. כדי להראותו שהוא רצון לצריות לאלתר לכנסו בגדיו. וקסבר כי היכי דפליגי רצון ורבי נתן זהפריה פליגי נמי בשאלה דרבי נתן נמי ק"ל בשאלה דאין חסם ממיר אלא"כ חל הנדר ונהי דנמאי דפליגי ר' נתן ורצון קיימא לן כרצון דייחיד ורבים הלכה כרבים וכדנענין למכתב קמן איחו לאפוקי נפשיה מפלוגתא רבא דעבד הכי. והאי דלא קאמר רבא קסבר מחלוקת בהפריה אבל בשאלה דברי הכל אין חסם ממיר אלא"כ חל הנדר וכדאמר רב פפי לקמן בסמוך לא תידוק מינה דמדלח אמר רבא הכי ממלל דלא קבר כרב פפי דליחא דהיחא דרב פפי הילכתא היא וכמו שנכתב לפנינו בסמוך בס"ד ורבא נמי אפשר דהכי סבירא ליה והאי דלא אמר הכי משום דמיהו עובדא ליכא למידק כולי האי דנהי דודאי איכא למידק מינה דרב אחא בר הונא לא סבירא ליה כמאן דאמר לקמן מחלוקת זהפריה אבל בשאלה דברי הכל חסם ממיר אף על פי שלא חל הנדר דאי הכי למה ליה דשצירה מיהו ליכא למידק מינה דסבירא ליה דשאלה דברי הכל אין חסם ממיר אלא"כ חל הנדר דמגל הא דאפשר דנהי דסבירא ליה דשאלה נמי פליגי לאפוקי נפשיה מפלוגתא עבד הכי. כך נראה צעני וראיתי מי שכתב זהפך: ורב פפי אמר מחלוקת בהפריה וכו' דכיוס מפר מחשבות ערומוס. אלמא שייכא הפריה במחשבה בלדד דאמתי לא חייילא: דכיוס וכו' יחל דברו. לא יעקור חלות [דבריו] ודייקינה אחרים יעקרוין אלמא אין חסם ממיר

אלא אס כן חל הגדר: נשאל על הראשון. ענ המודר וממוך
 כך נאסר על החכם שמתירו ולפיכך חוזר ונשאל עליו: אי צני
 גו האי משפיל ברישא. יך אלל חכם ויאמר אי הדדמי ראובן
 מנכסי והדדמי גס כן אותו חכם כשאשאל לפניו ועכשו אי רוצה
 לשאל לפני פלוני חכם ומתחרט עי על מה שאסרתיו באגמתי.
 יושלל אפשר למעמד הכי ש"מ דאין חכם ממיר חלל אס כן חל
 הגדר: ומי ידע כי קמא ווי צבאל. הש"ס הוא דקא דמי למאן
 דמייטי הך סייעמא דמי ידע למאן קרי תנא ראשון או אחרון דילמא
 כי קמי ראשון ושני לשאלה קאמר שנשאל על אי זה מהן שירצה
 תחלה והוא קרי ליה ראשון ואותו אחר שנשאל עליו אח"כ קרי ליה
 אחרון: הא רבי נתן היא. דמי ליה דצהפדה צעי שיחול הגדר וכל
 שכן ששלה דכתיב יח אלל לעולם אימאן כן דרגנ כי היכי דפליגי
 סה דדבריו דבור צלמא מנחם ולא חלות הגדר: ולענין הלבב קיי"ל
 חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דלמאר (ועיל פט).

הכי סקירא ליה דבעל מפר אע"פ שלא חל הגדר ועוד דסוויין בריש
 (פ. ד"ה ויבין.) ואע"ג דאמר רבא מאן חכים למעבד כי הא אי לאו רב אחא
 כותיה לאו רביה היא דמשום דאפיין נפשיה מפלוגתא הוא דקלקסיה
 בזה דאיכא למדחייה ודכתיבנא. הילכך נקטינן דבעל מפר אע"פ
 דדבר שהיא עשויה לעבור על תנאה דומיא דאם עושה אני על
 כאילו עשתה דמי אבל תלמה תנאה דדבר שאינה עשויה לעבור
 [ע"ז:] למה לה הפרה לא תרחץ ולא יתסרקון פירות עולם עולה
 ודכתיבנא

מני רבי נתן היא. אבל ו' רבא יכול להיות דכי היכי דההפדה מיפר אע"ג שלא חל בהתרת חל: אבל בשאלה ד"ה מתיר מיד. אע"פ שלא חל דכתיב לא יחל דברו למימר דלא הוי כמעט שאין שם עדיין אלא דבור אמר הוא דלא יחל אבל אחרים מוחלין

מני רבי נתן היא. אבל ר' רבא יכול להיות דכי היכי דבהפכה מיפר אע"ג שלא חל בהתרת חכם נמי מתיר אע"ג שלא חל: אבל בשאלה ד"ה מתיר מיד. אע"פ שלא חל דכמי לא יחל דברו למימר ללא היו כמעשה כלומר מתיר מיד אע"פ שאין שם עדיין אלא דבור אמר הוא ללא יחל אבל אחרים מוחלין לו: